

Klistra inte ihop innovation med forskning

Den gamla synen att det finns ett direkt orsakssamband mellan forskning och innovation måste rotas ut. Det är ingalunda så att innovation sker på sådant som först forskats fram. Det händer men är undantaget.

Varken forskning eller innovation har nytta av att klistras samman. Innovationer är då kunskap kommer till nytta och dessa uppstår faktiskt på många olika platser och sätt. En innovationspolitik måste ta sin utgångspunkt i behov, nyttiggörande och i marknader. Universitetens forskning är förstås viktig men har inte patent på innovationsbegreppet.

JAG HOPPAS DÄRFÖR ATT DE KLOKA POLITIKER som just nu lägger ut kursen för den forsknings- och innovationsproposition som beräknas anlända riksdagens bord hösten 2012 inser att forskning och innovation är olika saker som kräver separata propositioner. De behöver båda rejält tilltagna egna resurser. Förra året gick 48 miljarder offentliga kronor till forskning. Det är en faslig massa pengar. Men jag är övertygad om att om vi ska hänga med i det globala hårdnande loppet så krävs ännu mer.

Fast när det gäller universiteten – har de inte redan alltför välfyllda kassakistor? Riksrevisionen pekade ju i januari på den väldiga hög oanvända forskningsmedel som samlar damm på landets lärosäten.

Notera dock att Riksrevisionen faktiskt inte sa att universiteten har för mycket pengar. Man konstaterade bara att regeringen borde öka kraven på lärosätena och förbättra uppföljningen.

Jag tycker att debatten om att det skulle finnas

för mycket forskningsmedel i systemet är felaktigt, olycklig och onödig. Forskningssystemet bör i stället få fortsätta att växa.

Bland andra Karolinska Institutets rektor har påpekat att det tar tid att starta kvalificerade forskningsprojekt från de ökade resurserna och att mängden oförbrukade medel inte är unik och heller inte särskilt anmärkningsvärd jämfört med resurserna hos andra verksamheter i ex näringslivets företag. Dessa förklaringar är rimliga.

En målsättning med innovationsdelen i propositionen måste vara att eliminera det som kallas den svenska paradoxen: att vi satsar ordentligt på *input* men får för lite *output*.

För att lyckas ändra detta krävs radikala grepp av politikerna. Den tillämpade forskningen behöver stärkas samtidigt som grundforskningen värnas. Demonstrationsanläggningar är ett väsentligt inslag på vägen mot fler innovationer. Mer resurser åt det hållet, tack. Jag skulle också gärna se att Vinnovas budget dubblerades. Då kommer vi i alla fall åtminstone i fatt Finland.

INNOVATIONSSYSTEMET BORDE ÄVEN förstärkas med ökade möjligheter till tidig finansiering för uppfinnare utanför det akademiska staketet. Bra förslag finns. Det som allmänt kan ändras för att förbättra tillgången på tidigt riskkapital måste också genomföras.

Ökade resurser till forskningsinstitutionen hör också till det som borde prioriteras i propositionen. En ganska diger lista och det är inte nog med detta. EU-kommissionen har presenterat en grönbok med de tidiga idéerna om hur ett gemensamt europeiskt strategiskt ramverk för forskning och in-

novation ska kunna se ut. Redan kanaliseras fem procent av medlemsländernas statliga forskningsfinansiering via Bryssel.

Mänsklighetens stora utmaningar kräver kraftigt ökade resurser till forskning. Kanske behövs rent av ett globalt forskningsråd för ökad samordning, om ökad byråkrati kan undvikas.

Allt detta behöver våra propositionsskrivande politiker och tjänstemän ha i minnet. Jag hoppas att de börjar med att dela upp i två separata forsknings- och innovationspropositioner. Det skulle såväl forskningen som innovationen tjäna på.

Jag ser med spänning fram mot resultatet. Vi pratar om Sveriges framtid i en ökande konkurrens.

Björn O. Nilsson, vd

I Holland är man mer rakt på sak än i Sverige.

Om Kulturskillnader. Øystein Løseth, Vattenfalls vd, vid frukostmöte 23 mars.